

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ για ΠΑΙΔΕΙΑ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ΠΡΩ.ΠΑΙΔΕΙΑ.)

www.prwpaideia.eu, / prw.paideia@gmail.com

ΑΘΗΝΑ, 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Θέμα: *Η ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση και οι εξ αυτής απορρέουσες υποχρεώσεις των αρμοδίων.*

Στις 16 Οκτωβρίου 2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έδωσε στη δημοσιότητα την ετήσια έκθεσή της για την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Education and Training Monitor 2018» (βλέπε [1]). Η έκθεση βασίζεται σε ένα ευρύ φάσμα ποσοτικών και ποιοτικών πηγών, σε μελέτες και έρευνες από την Eurostat, τον ΟΟΣΑ, το δίκτυο Eurydice. Στον πρώτο τόμο παρουσιάζει την πρόοδο της ΕΕ και των κρατών μελών σε σχέση με την πορεία επίτευξης των κοινών στόχων που έχουν θέσει τα κράτη μέλη της ΕΕ για την εκπαίδευση και κατάρτιση μέχρι το 2020 και αναδεικνύει προτεραιότητες πολιτικής και απαραίτητες πρωτοβουλίες για τα εκπαιδευτικά συστήματα. Ο δεύτερος τόμος της έκθεσης περιλαμβάνει 28 ξεχωριστές αναφορές για την κάθε χώρα μέλος .

Δυστυχώς, τα στοιχεία για την Ελλάδα είναι εξόχως αποκαρδιωτικά και η θέση της χώρας επιδεινώθηκε ή παραμένει μια από τις πιο αδύναμες σε σχέση με την επίτευξη των κοινών στόχων. Χαρακτηριστικά όπως σημειώνεται στην έκθεση:

- Η χρηματοδότηση της εκπαίδευσης είναι συγκριτικά ιδιαίτερα χαμηλή ενώ η παρακολούθηση των δαπανών, που θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, δεν είναι αυτή που πρέπει. Ταυτόχρονα η ιδιωτική δαπάνη σε φροντιστήρια και σπουδές στο εξωτερικό αυξήθηκαν αισθητά μεταξύ 2013-2015 (31,7%), ενώ 89% των νοικοκυριών – περισσότερο από κάθε άλλη ευρωπαϊκή χώρα – αναφέρουν δυσκολίες στην κάλυψη δαπανών για τυπική εκπαίδευση.
- Η υποχρεωτική προσχολική εκπαίδευση επεκτείνεται, αλλά η συμμετοχή των παιδιών άνω των 4 ετών παραμένει στο 79,8% τη στιγμή που ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι στο 95,3%. Η οικονομικά προσιτή φροντίδα για παιδιά ηλικίας κάτω των 3 ετών παραμένει σπάνια, με αποτέλεσμα τη μείωση της συμμετοχής και την αύξηση της εξάρτησης από την άτυπη φροντίδα παιδιών.
- Το επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έχει αυξηθεί περαιτέρω και είναι πολύ υψηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ. Παρά τις βελτιώσεις, οι πρόσφατοι απόφοιτοι Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν τη χαμηλότερη απασχολησιμότητα στην ΕΕ, μαζί με τον υψηλότερο βαθμό απασχόλησης σε εργασίες κατώτερες των προσόντων τους. Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 30-34 ετών που έχει πτυχίο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης αυξήθηκε κατά 6,5 μονάδες, από το 37,2% το 2014 στο 43,7% το 2017 (το ποσοστό μεταξύ

των ανδρών είναι 37% και των γυναικών 50,5%). Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος αυξήθηκε κατά δύο μονάδες, από 37,9% το 2014 στο 39,9% το 2017. Όμως, στην Ελλάδα το 2017 μόνο το 52% των ατόμων ηλικίας 20 με 34 είχε δουλειά, ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος ήταν 80,2%.

- Επιπλέον το 43,3% των πτυχιούχων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης που εργάζεται, κάνει μία δουλειά κατώτερη των τυπικών ακαδημαϊκών του προσόντων, όπως αυτά ορίζονται από το πτυχίο. Το ελληνικό ποσοστό είναι το υψηλότερο στην Ευρώπη, ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι μόλις στο 26%.
- Προφανές είναι ότι υπάρχει σημαντική διάσταση ανάμεσα στα προσόντα των πτυχιούχων και στη θέση εργασίας που καταλαμβάνουν, η οποία οφείλεται, εκτός από την οικονομική κρίση, και στο χάσμα ανάμεσα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και στη γνώση και τις δεξιότητες που προσφέρει το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Το γεγονός αυτό συνδέεται οπωσδήποτε και με το χαμηλό ποσοστό (4,5%) των Ελλήνων 25 έως 64 ετών, που συμμετέχουν στη Διά Βίου Εκπαίδευση – με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο να ανέρχεται στο 10,9%.
- Στην παροχή επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ήταν σε θετική κατεύθυνση η προώθηση του συστήματος μαθητείας, με πολλά προβλήματα και στρεβλώσεις, τόσο στον τρόπο εντοπισμού των μελλοντικών αναγκών της οικονομίας σε ειδικότητες, όσο και σε διαδικασίες επαγγελματικού προσανατολισμού, ενώ η εκπαίδευση ενηλίκων παραμένει ανεπαρκής, ιδιαίτερα την κατάρτιση των εργαζομένων στις επιχειρήσεις.
- Η εκπαίδευση του πολίτη – κεντρικό θέμα της φετινής έκθεσης ενόψει ευρωεκλογών - καλύπτεται σαν διακριτό διδακτικό αντικείμενο, με διάχυση σε άλλα διδακτικά αντικείμενα και μέσω διαθεματικών προσεγγίσεων στη Γενική Εκπαίδευση, αλλά λιγότερο παρούσα στην Επαγγελματική Εκπαίδευση. Για τη χώρα μας θα έπρεπε να είναι θέμα απόλυτης προτεραιότητας η «Εκπαίδευση Πολιτών» -πολιτικές ικανότητες, πολιτικά δικαιώματα, πολιτικές υποχρεώσεις, δημοκρατικός πολιτισμός, ποιότητα πολιτικού-κοινωνικού περιβάλλοντος, κλπ- ζητήματα, τα οποία μπαίνουν στην κορυφή στο σύνολο σχεδόν των χωρών της ΕΕ και στα οποία, όπως δείχνουν, ενδεικτικά αναφέροντας, οι πρόσφατες εικόνες από το γραφείο του Υπουργού Παιδείας, οι στήθος με στήθος αψιμαχίες των καθηγητών με τις διάφορες συλλογικότητες στη Φιλοσοφική της Αθήνας καθώς και οι καθημερινές πολεμικές συρράξεις στα Εξάρχεια με ορμητήριο τα κτήρια του Μετσόβιου στην Πατησίων, για την Ελληνική Πολιτεία στο σύνολό της αποτελούν θέματα μηδενικού ενδιαφέροντος.
- Τέλος, σε σχέση με τις βασικές δεξιότητες τα στοιχεία αφορούν την τελευταία έρευνα του PISA (2015) και έχει καταγραφεί η επιδείνωση των επιδόσεων των 15χρονων μαθητών μας από το 2012-2015:

- στην κατανόηση κειμένου το ποσοστό των Ελλήνων μαθητών με χαμηλή επίδοση το 2015 ήταν 27,3% (από 22,6% το 2012), ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος του 2015 ήταν 19,7% (από 17,8% το 2012).
- Στα Μαθηματικά το αντίστοιχο ελληνικό ποσοστό το 2015 ήταν 35,8% (35,7% το 2012), όταν ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 22,2% (22,1% το 2012).
- στις Φυσικές Επιστήμες, όπου και παρατηρείται σημαντική επιδείνωση μέσα σε μία τριετία, στην Ελλάδα του 2015 το 32,7% των 15χρονων είχε πολύ σοβαρές ελλείψεις, από το 25,5% του 2012 [7,2 μονάδες αύξηση!]. Οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί μέσοι όροι ήταν 20,6% το 2015 και 16,6% το 2012. Αυτή είναι η χειρότερη όλων των επιδόσεων και αποδεικνύει με απόλυτη καθαρότητα τον κατήφορο που έχει πάρει το Εκπαιδευτικό Σύστημα της χώρας τα τελευταία χρόνια.

Η έρευνα αυτή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καταδεικνύει με ενάργεια τις στρεβλώσεις του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, σε μία περίοδο μάλιστα που η Παιδεία γενικότερα καλείται να αποτελέσει τον θεμέλιο λίθο για την ολική αναστροφή και την ουσιαστική έξοδο από τη μακροχρόνια δομική κρίση στην οποία βρίσκεται η χώρα.

Ενώ λοιπόν σε άλλες χώρες-μέλη τα ευρήματα της έκθεσης αποτελούν αντικείμενο εκτενούς δημόσιας συζήτησης, συμπεριλαμβανομένης και συζήτησης στο Κοινοβούλιο, στην Ελλάδα μηδενική έως ελάχιστη προσοχή έχει δοθεί στο θέμα, κι αυτή μόνο μέσω ελάχιστων δημοσιογραφικών αναφορών.

Προφανώς, η συζήτηση τέτοιων θεμάτων στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής δεν αποτελεί προτεραιότητα της κυβέρνησης. Ίσως πάλι το πρόγραμμα του κ. Υπουργού Παιδείας απλώς να είναι πολύ βεβαρημένο με τον διάλογο με τους κάθε λογής «Ρουβίκωνες» για να ασχοληθεί με τέτοιες ασήμαντες λεπτομέρειες. Ας σημειωθεί ότι η αντίστοιχη Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων του Κοινοβουλίου της Κύπρου προχωρά τις επόμενες μέρες στη δεύτερη συνεδρίαση επί του θέματος αυτού, ενώ και το Κυπριακό Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού το επόμενο διάστημα οργανώνει ημερίδα συζήτησης επί της έκθεσης.

Επειδή θεωρούμε επιβεβλημένο καθήκον της Πολιτείας τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων αυτής της έρευνας και την ανάδειξη των πολύ σημαντικών -για την ανάπτυξη της χώρας- σημείων της μελέτης, με σκοπό τη διαμόρφωση πολιτικών αναστροφής των αρνητικών για τη χώρα ευρημάτων, ως έσχατη λύση ζητάμε από τα Κόμματα της Αντιπολίτευσης να κινήσουν τις απαραίτητες διαδικασίες ώστε το θέμα να έλθει το συντομότερο προς συζήτηση στο Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Εκ μέρους του Δ.Σ. της Εταιρείας,

Ο Πρόεδρος

Νικόλαος Μ. Σταυρακάκης, Καθηγητής ΕΜΠ.

Συνημμένα:

[1] *Education and Training Monitor Report (EU Analysis) 2018*,
https://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor_en

Κοινοποίηση:

- Γραφείο Πρωθυπουργού της Ελλάδος κυρίου **Αλέξη Τσίπρα**, Μέγαρο Μαξίμου, Ηρώδου Αττικού 19, Τ.Κ. 106 74, ΑΘΗΝΑ.
- Αρχηγό Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κύριο **Κυριάκο Μητσοτάκη**, Πειραιώς 62, Μοσχάτο 183 46,
- Κύριο **Δημήτριο Κουτσούμπα**, Γ. Γραμματέα ΚΕ ΚΚΕ, Λεωφόρος Ιωνίας 145, Νέα Ιωνία ΤΚ 142 31, Αττική
- Κυρία **Φώφη Γεννηματά**, Πρόεδρο Δημοκρατικής Συμπαράταξης, Χαριλάου Τρικούπη 50, 10680, Αθήνα
- Κύριο **Σταύρο Θεοδωράκη**, Πρόεδρο “ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ”, Σεβαστουπόλεως 22, Αθήνα
- Κύριο **Βασίλειο Λεβέντη**, Πρόεδρο Ένωσης Κεντρώων, Καρόλου 28, Αθήνα 104 37
- Κύριο **Πάνο Καμμένο**, Πρόεδρο “ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ”, Χαροκόπου 2 & Συγγρού 196, 17671 Καλλιθέα
- Ομ. Καθηγητή **Κωνσταντίνο Γαβρόγλου**, Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 Μαρούσι
- Καθηγητή **Κώστα Φωτάκη**, Αναπληρωτή Υπουργό Έρευνας και Καινοτομίας, Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 Μαρούσι
- Κυρία **Μερόπη Τζούφη**, Υφυπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 Μαρούσι
- Αν. Καθηγητή **Ηλία Γεωργαντά**, Γενικό Γραμματέα Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
- Κυρία **Ματρώνα Κυπριανίδου**, Γενική Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας
- Κύριο **Μιχαήλ Καλογήρου**, Γενικό Γραμματέα της Κυβέρνησης
- **Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων,**
- **Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας της Βουλής των Ελλήνων,**
- **Τμήμα Παιδείας Κομμάτων του Κοινοβουλίου,**
- Πρόεδρο ΑΔΙΠ, Καθηγήτρια **Νικολέτα Χ. Παϊσίδου**
- **Σύνοδο Πρυτάνεων Ελληνικών Πανεπιστημίων**
- **Σύνοδο Προέδρων Ερευνητικών Κέντρων**
- **Διοικούσα Επιτροπή της ΠΟΣΔΕΠ**
- **Προέδρους Συλλόγων Καθηγητών Ελληνικών Πανεπιστημίων,**
- **Σύνοδο Προέδρων ΤΕΙ**
- Πρόεδρο ΟΣΕΠ/ΤΕΙ, Καθηγητή Εφαρμογών **Απόστολο Κοκκόση**
- Πρόεδρο ΕΕΕ, **Δρ. Μαρία Κωνσταντοπούλου,**
- **Ομοσπονδίες & Συλλόγους Επιστημονικού, Εργαστηριακού και Διοικητικού Προσωπικού των ΑΕΙ,**
- **ΜΜΕ**